

LỊCH SỬ DÂN TỘC, TINH THẦN YÊU NƯỚC, TRUYỀN THỐNG DỰNG NƯỚC VÀ GIỮ NƯỚC CỦA DÂN TỘC VIỆT NAM

Trải qua mấy nghìn năm lịch sử đấu tranh đầy hào hùng, anh dũng dựng nước và giữ nước, mỗi con dân trên đất nước Việt Nam này đều cùng chảy một dòng máu ấm nóng_ dòng máu mang trong mình tình yêu đất nước nhiệt huyết và nồng cháy. Chủ tịch Hồ Chí Minh từng khẳng định rằng: "Dân ta có một lòng nồng nàn yêu nước. Đó là một truyền thống quý báu của ta. Từ xưa đến nay, mỗi khi Tổ quốc bị xâm lăng thì tinh thần ấy lại sôi nổi, nó kết thành một làn sóng vô cùng mạnh mẽ, to lớn, nó lướt qua mọi sự nguy hiểm, khó khăn, nó nhấn chìm tất cả lũ bán nước và lũ cướp nước". Đối với người Việt Nam, yêu nước là tình cảm thiêng liêng, là cái chi phối và là thước đo đạo lý làm người, bao gồm nhân phẩm, danh dự, lễ sống, nghĩa vụ, lương tâm và hạnh phúc của con người. Giá trị đó được hình thành và phát triển trong suốt chiều sâu lịch sử dựng nước và giữ nước, được kết tinh, lưu truyền từ thế hệ này qua thế hệ khác. Yêu nước của người Việt Nam không chỉ là phẩm chất tinh thần luôn được hun đúc thành truyền thống và hơn thế trở thành chủ nghĩa yêu nước Việt Nam, thành sức mạnh tinh thần, “nguồn lực nội sinh” luôn thường trực trong lòng dân tộc, là nguồn lực không bao giờ cạn, bảo đảm cho sự trường tồn của đất nước qua mọi biến thiên của lịch sử, để mỗi khi nhắc tới ta lại cảm thấy vô cùng biết ơn và tự hào.

Lịch sử dựng nước, hình thành dân tộc và giữ nước chính là cơ sở bồi đắp nên truyền thống yêu nước của dân tộc Việt Nam. Từ khoảng thế kỷ IX trước công nguyên (TCN) ở nước ta đã hình thành các trung tâm văn hóa và ra đời của các nhà nước sơ khai đầu tiên. Đó là văn hóa Đông Sơn với Nhà nước Văn Lang, văn hóa Sa Huỳnh với Nhà nước Cham Pa cổ, văn hóa Óc Eo của Vương quốc Phù Nam. Trong số đó, Văn Lang là mạnh hơn cả đã thống nhất các bộ tộc tạo lập nên nhà nước sơ khai vào khoảng thế kỷ thứ

VII đến thế kỷ thứ VI trước công nguyên, đứng đầu là Hùng Vương. Đây là thời kỳ mở đầu dựng nước và giữ nước đầu tiên của dân tộc, tuy đơn sơ nhưng đã mang hình thái của một nhà nước đầu tiên đánh dấu một bước phát triển mạnh mẽ có ý nghĩa thời đại của lịch sử Việt Nam. Văn minh đầu tiên của người Việt, còn gọi là văn minh sông Hồng là văn minh nông nghiệp lúa nước đã đạt đến trình độ cao của nhân loại đương thời. Sự xuất hiện sớm của dân tộc và có sự rục rờ của nền văn hóa Văn Lang – Âu Lang tạo nên cơ sở thống nhất, đoàn kết dân tộc Việt Nam. Vốn là nơi có vị trí chiến lược quan trọng cùng nguồn tài nguyên vô cùng phong phú, Việt Nam luôn là mục tiêu nhòm ngó của các kẻ thù bên ngoài lớn hơn mình nhiều lần. Kể đến đầu tiên chính là thời kỳ hơn 10 thế kỷ dân tộc ta đấu tranh chống phong kiến phương Bắc xâm lược và đồng hóa dân tộc ta và những triều đại lần lượt đánh đổ giặc xâm lược. Nguyễn Trãi trong Bình Ngô đại cáo đã từng viết:

*“Từ Triệu, Đinh, Lý, Trần bao đời xây nền độc lập
Cùng Hán, Đường, Tống, Nguyên mỗi bên hùng cứ một phương.”*

Có thể thấy được rằng tinh thần yêu nước, quyết tâm gìn giữ bờ cõi non sông của nhân dân ta đã có từ rất lâu, xa xưa. Và lòng yêu nước nồng nàn ấy được thể hiện sâu sắc nhất qua hai cuộc kháng chiến đấu chống Pháp và Mỹ. Truyền thống yêu nước đã tạo ra sức mạnh vô cùng to lớn về chính trị, về tinh thần, nhân dân ta từ Bắc vào Nam với chung một chí hướng, một lòng hướng về đất nước đã liên tiếp đứng lên khởi nghĩa vô cùng quyết liệt, tiêu biểu trong thời kì chống Pháp là phong trào Cần Vương (1885-1896), khởi nghĩa Yên Thế (1915-1913), phong trào Đồng Du (1904-1908), phong trào Duy Tân (1906-1908)...

Trong phong trào yêu nước chống thực dân Pháp xâm lược nước ta vào cuối thế kỷ XIX, một trong những lực lượng có vị trí quan trọng là những người làm nghề giáo, tiêu biểu là thầy giáo: Phan Văn Nghị, Tống Duy Tân, Nguyễn Xuân Ôn, Nguyễn Hữu Huân, Nguyễn Thông, Nguyễn Đình Chiểu... Những thầy giáo ấy đã góp phần làm thay đổi và phát triển mặt tích cực của đạo lý phong kiến. Quan niệm về trung, hiếu, lễ, nghĩa trong thời kì này không còn đơn thuần là "trung với vua" mà đã dần chuyển thành "trung với nước, hiếu với dân". Vì vậy, họ sẵn sàng chiến đấu bảo vệ quê hương đất nước, khi cần có thể hy sinh cả bản thân.

Truyền thống yêu nước là cơ sở cơ bản để xây dựng và phát huy sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, thể hiện khát vọng lớn lao và lợi ích cơ bản, chính đáng của tuyệt đại đa số người Việt Nam là độc lập, tự do, ấm no, hạnh phúc. Đó chính là “mẫu số chung” để Đảng ta hoạch định đường lối giương cao ngọn cờ độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, thực hiện xây dựng, phát huy khối đại đoàn kết toàn dân tộc, hình thành “thế trận lòng dân” vững chắc; động viên, tập hợp được đông đảo và rộng rãi nhất mọi tầng lớp nhân dân cống hiến sức người, sức của, tạo nên sức mạnh vô địch của chiến tranh nhân dân trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước.

Chiến thắng Điện Biên Phủ 1954, lá cờ “Quyết chiến - quyết thắng” tung bay trên nóc hầm tướng De Castries.

Quân giải phóng đánh chiếm sân bay Tân Sơn Nhất trong chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử tháng 4/1975.

Quân ta tiến vào Dinh độc lập vào trưa ngày 30/4/1975

Trải qua mấy nghìn năm đấu tranh dựng nước và giữ nước, truyền thống yêu nước của dân tộc không ngừng được bồi đắp và phát huy. Lòng yêu nước của mỗi người, mỗi thành phần dân tộc là một bộ phận của truyền thống yêu nước của dân tộc Việt Nam. Yêu nước là truyền thống bao trùm và nổi bật nhất đã trở thành sức mạnh, động lực để chiến

thắng mọi kẻ thù xâm lược. Yêu nước là cơ sở và biểu hiện thành các truyền thống đoàn kết, lao động cần cù, thông minh sáng tạo, tự lực tự cường, kiên cường bất khuất, đánh giặc giữ nước, truyền thống kính trọng tổ tiên, ông bà cha mẹ; truyền thống hiếu học, kính thầy yêu bạn, quý trọng hiền tài; trọng nghĩa tình, thủy chung, hiếu khách... và nhiều truyền thống tốt đẹp khác.

Ngày nay đất nước không còn chiến tranh, chúng ta được sống trong hoà bình, tự do thì truyền thống yêu nước vẫn luôn hiện hữu trong những vấn đề của đời sống hàng ngày. Mỗi người Việt Nam luôn thể hiện tinh thần ấy, ý chí ấy trong quá trình lao động sản xuất, cùng nhau xây dựng chủ nghĩa xã hội, chiến đấu để góp phần cống hiến cho đất nước, bảo vệ gìn giữ non sông để đưa đất nước đi lên, ngày càng phát triển và vươn ra thế giới. Tại Đại hội thi đua yêu nước toàn quốc lần thứ X có 2020 đại biểu là những điển hình tiên tiến xuất sắc trong các phong trào thi đua yêu nước trên tất cả các lĩnh vực và đại diện cho các tổ chức, cá nhân được khen thưởng trong nhiệm kỳ qua. Trong đó 60% là những người trực tiếp đang lao động, học tập trên các lĩnh vực; 24% đại biểu nữ; 19,5% đại biểu trẻ và 9,6% đại biểu các dân tộc thiểu số. Đây là những bông hoa tươi thắm nhất trong vườn hoa thi đua yêu nước của đất nước trong 5 năm qua. Một số những mô hình và gương mặt tiêu biểu trong việc thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc như mô hình “Câu lạc bộ phòng, chống tội phạm”, mô hình “Vận động nhân dân bảo đảm trật tự an toàn giao thông, trật tự đô thị, vệ sinh môi trường”, Ông Lê Văn Đông là điển hình cho tám gương “Nông dân sản xuất giỏi” với thi đua sản xuất, kinh doanh làm giàu từ vườn cây ăn trái, tạo ra được những sản phẩm sạch và an toàn nên sản phẩm được tiêu thụ trong và ngoài nước, xuất khẩu đem lại hiệu quả kinh tế cao. Chị Đoàn Thị Kim Nhung là một trong những tám gương “Phụ nữ tự tin, tự trọng, trung hậu, đảm đang. Trong những năm vừa qua, việc cả nước chống dịch Covid-19 như chống "giặc" đã tiếp tục phát huy truyền thống yêu nước ấy. Mọi người Việt Nam, từ Đảng, Nhà nước, đến mỗi công dân; từ ngõ xóm, đồng quê đến thành thị, phố phường, từ trong nước đến đồng bào Việt Nam ở xa Tổ quốc cùng hướng về đất nước với tinh thần đoàn kết, quyết tâm. Nổi bật trong cuộc chiến ấy là những chiến sĩ công an, quân đội, những y bác sĩ, y tá đã quên ăn, quên ngủ, chấp nhận

sự hy sinh và vất vả, an toàn của bản thân vì sức khỏe và sự bình yên của con dân, đất nước. Hơn bao giờ hết, trong mỗi thời khắc "sống còn ấy" dòng máu Lạc Hồng lại chảy trong huyết quản mỗi con người Việt Nam. Thế hệ trẻ ngày nay cũng đang tiếp tục kế thừa và phát huy truyền thống yêu nước cao quý này. Sống trong thời đại công nghệ số và khoa học - kĩ thuật phát triển, những bạn trẻ vẫn đã và đang thể hiện, duy trì, phát triển tinh

thần yêu nước, bản sắc dân tộc bằng nhiều cách rất độc đáo, đặc biệt nhưng mục đích chung đều hướng đến vì cuộc sống bình yên của nhân dân, bảo vệ toàn vẹn chủ quyền lãnh thổ của Tổ quốc; xây dựng quê hương, đất nước phát triển, đi lên..

Dựa trên công nghệ thực tế ảo tăng cường, một nhóm các bạn trẻ tại thành phố Cần Thơ đã có ý tưởng đưa hình ảnh các làng nghề truyền thống của miền Tây Nam Bộ và 12 linh vật trong văn học dân gian vào trang sách, góp phần bảo tồn những giá trị văn hóa đang có nguy cơ bị mai một.

Giới trẻ chung sức quảng bá hình ảnh đất nước Việt Nam

Tinh thần yêu nước trong giai đoạn hiện nay trở thành một nhân tố của sức mạnh quốc gia thời kỳ hội nhập quốc tế. Khi trở thành sức mạnh quốc gia thì tinh thần yêu nước đem đến những giá trị vô cùng to lớn, có thể thành lợi thế so sánh trên trường quốc tế, giống như cha ông ta đã làm được trong suốt chiều dài lịch sử dân tộc.

Trong mỗi thời kì lịch sử, truyền thống yêu nước của dân tộc Việt Nam đều có những cách thể hiện riêng, song mục đích duy nhất vẫn là xây dựng, gìn giữ non sông đất nước hòa bình, độc lập, văn minh, giàu đẹp, đời sống nhân dân ấm no, cùng nhau đưa đất nước Việt Nam phát triển, vươn ra ngoài thế giới. Là thế hệ tiếp nối, tôi ý thức được trách nhiệm cá nhân, trách nhiệm công dân với việc tìm hiểu lịch sử, văn hóa dân tộc, biết ơn những thế hệ đi trước, giữ gìn và kế thừa, phát huy truyền thống dân tộc, nâng cao tri thức, tạo ra những giá trị vật chất và tinh thần công hiến cho đất nước, cho xã hội, góp phần xây dựng một nước Việt Nam dân chủ, văn minh, giàu đẹp.